

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNiques SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE JUNY 2006

CONVOCATORIA DE JUNIO 2006

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE):

TOTES

MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE):

TODAS

IMPORTANT / IMPORTANTE

1r Exercici 1º Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
Barem: / L'alumne/a comentarà, dins de l'opció que trie, el text de l'autor que ha treballat a classe.			
Qüestions: 1ª ... fins 2 punts; 2ª ... fins 2 punts			
Redacció: ... fins 6 punts			

OPCIÓ PRIMERA
TEXT I

- 1 —Les altres virtuts, que en diem de l'ànima, s'esdevé que es troben molt a prop de les del
2 cos —sí, perquè si no s'hi troben d'antuvi s'hi infonen al capdavall amb el costum i la
3 pràctica—; la del coneixement, en canvi, resulta que pertany, segons que sembla, a quelcom més
4 diví que allò que més ho sigui, que mai no perd el seu poder i que es converteix, segons sigui
5 dirigit, en útil i bo, o bé en inútil i dolent. ¿O és que no t'has adonat, dels que hom diu que són
6 malvats, però savis, amb quina llestesa mira llur animeta i amb quina penetració destria allò vers
7 el que es gira, que no és que tingui la vista malament, i que està forçada a servir a la maldat, de
8 manera que, com més agudament miri, més seran els mals que dugui a efecte?
- 9 — I tant!, va dir.
- 10 — Doncs aquesta mena d'animeta, la d'aquesta natura, vaig fer jo, si hagués estat
11 sotmesa des de la infància a una ràpida expurgació i poda de les excrescències com de plom que
12 són del mateix llinatge que la generació —que, adherides a ella mitjançant la gula i la fartaneria i
13 aquesta llei de plaers, fan que la visió de l'ànima es giri cap a baix—; de les quals, si, apartant-
14 se'n, es girés cap al ver, aquella mateixa animeta, d'aquells mateixos homes, el veuria amb tanta
15 de penetració com veu ara allò vers el que està girada.
- 16 — És natural, va dir.
- 17 — ¿I què?, vaig fer jo, ¿no es també natural, i forçós, de resultes del que ja ha estat dit,
18 que ni els ineducats i inexperts de la veritat podrien dirigir amb administració convenient la
19 ciutat, ni tampoc aquells a qui hom ha permès d'educar-se completament? Els uns perquè no
20 tenen en la vida cap objectiu apuntant al qual hagin d'actuar en llurs actuacions tant particulars
21 com públiques, i els altres perquè no actuaran de grat, convençuts com estan que, vius i tot,
22 habiten a les illes dels feliços.
- 23 — És ver, va dir.
- 24 — És tasca nostra, vaig fer jo, dels fundadors, el forçar les millors naturaleses a arribar al
25 coneixement que dèiem abans que era el més gran, veure el bé i pujar aquella pujada, i, després

26 d'haver-hi pujat i vist suficientment, no permetre'ls el que ara se'ls permet...
27 —¿Què vols dir?
28 — Que s'hi quedim, vaig fer jo, i que no vulguin tornar a baixar amb aquells presoners ni
29 compartir amb ells ni treballs ni tampoc honors, tant si valen no res com si són més seriosos.
30 — Llavors, va dir, ¿serem injustos amb ells i farem que visquin pitjor, ells que poden
31 viure millor?
32 — De bell nou, vaig fer jo, has oblidat, amic, que això no importa a la llei, que hi hagi un
33 tipus de gent a la ciutat que visqui d'allò més bé, sinó que s'aplica a aconseguir que sigui així,
34 pertot, a la ciutat, ajuntant amb harmonia els ciutadans, convencent-los i a la força fent que
35 tothom faci partíceps els altres del servei que és capaç d'oferir al comú; i ella mateixa, la llei,
36 fent-ne, d'homes així, a la ciutat no per a deixar que cada un es giri cap a on vulgui sinó per a
37 servir-se d'ells, ella, de cara a tenir ben lligada tota la ciutat. (PLATÓ, *La República*, 518e-520a).

QÜESTIONS:

1. Explica els conceptes de «virtut» i «coneixement» al text.
2. Per què considera Plató que els ciutadans que han arribat al coneixement més excels no se'ls ha de permetre “el que ara se'ls permet...”? (línia 26).

REDACCIÓ: La Teoria de les Idees segons Plató.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 I ara cal de bell nou tornar a la reflexió sobre la virtut. El cas de la virtut és ben acostat al
2 de l'enteniment respecte de la vivor. No és la vivor però és ben semblant; com la virtut natural
3 respecte de la virtut en sentit propi. Tots els homes per natura sembla que d'alguna manera
4 participen de cada una de les virtuts del caràcter: som justos i assenyats i valents i el que siguem
5 d'ençà mateix de la naixença. Tanmateix, el bé, pròpiament, el cerquem com quelcom de
6 diferent, i aquestes virtuts, que ens pertanyin d'una altra manera. De fet, als infants i a les feres
7 també els pertanyen capteniments per natura, però que sense intel·ligència es palesa que són
8 perjudicials. I, a més, també cal veure això, que, tal com a un cos que es mogui amb vigoria
9 sense vista li arriba un vigorós fracàs, així mateix en el que ara diem. Mentre que, un home que
10 tingui intel·ligència, hi ha una diferència en el que durà a la pràctica, i, el capteniment que
11 abans només ho semblava, serà adés virtut en sentit propi. De manera que, així com hi ha dues
12 menes de qualitats a l'hora de formar-se opinions, que són la vivor i l'enteniment, així també hi
13 ha dues virtuts pel que fa a la moral, que són la natural i la que ho és en sentit propi; de les quals
14 la que senyoreja no ho fa pas sense enteniment. Per això n'hi ha que diuen que totes les virtuts
15 són formes d'enteniment, i la recerca de Sòcrates en aquest punt anava, per un costat, rectament,
16 però per l'altre s'errava. En efecte, perquè creia que totes les virtuts són formes de l'enteniment
17 s'errava, però en dir que no n'hi havia sense enteniment ben bellament que parlava. N'és senyal
18 que fins avui en dia tothom, en delimitar la virtut, un cop han dit que és un capteniment i cap a
19 què, hi afegeixen que és un capteniment segons la recta raó: recta perquè és segons l'enteniment.
20 Fa l'efecte que tots endevinin que la virtut és un capteniment d'aquesta mena, segons
21 l'enteniment. Cal fer, però, un petit canvi: la virtut no és només segons la recta raó, sinó un
22 capteniment que va d'acord amb la recta raó, i, en el que tractem, l'enteniment és recta raó.
23 Sòcrates creia, ell, que les virtuts eren raons, que eren sabers, totes, mentre que nosaltres creiem
24 que van d'acord amb la raó. Evident es fa del que ha estat dit que no és possible de ser bo en
25 sentit propi sense enteniment ni entenimentat sense virtut ètica. (Això fins deslligaria el
26 raonament que presenti dialècticament algú en el sentit que hi ha separació entre virtuts diferents
27 —no que el mateix home tingui natural disposició per a totes de manera que n'haurà assolit una i
28 no encara una altra. Això és acceptable quan es tracta de les virtuts naturals, però quan són

29 virtuts segons les quals senzillament un hom és dit bo, aleshores no és acceptable, perquè només
30 que li pertanyi l'enteniment, totes les virtuts li pertanyen). I és evident, encara que l'enteniment
31 no és virtut pràctica, que en cal perquè és la virtut de la part que n'és; i que sense enteniment no
32 hi haurà recta intenció, ni sense virtut, perquè l'enteniment fa posar el fi en pràctica i la virtut per
33 allò que i mena. (ARISTÒTIL, *Ètica a Nicòmac*, 1144b1-1145a5).

QÜESTIONS:

1. Analitza els conceptes «virtut» i «enteniment» al text.
 2. Reconstrueix el raonament que condueix Aristòtil a criticar l'afirmació de Sòcrates que la virtut s'identifica amb la raó (línies 15-17 i 23).
- REDACCIÓ:** Felicitat i vida política en Aristòtil.

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 En algun racó perdut qualsevol del titil·lant univers escampat en innumerables sistemes
2 solars, hi hagué una vegada un astre on animals llestos inventaren el coneixement. Aquell va ser
3 el minut més arrogant i més fal·laç de la «història universal»: però certament va ser només un
4 minut. Després d'unes poques alenades de la natura, l'astre es glaçà i els llestos animals
5 hagueren de morir. Algú podria inventar una faula així, i sens dubte no hauria il·lustrat prou com
6 de miserable, de vague i de fugitiu, d'inútil i d'arbitrari sembla l'intel·lecte humà dins de la
7 natura; durant eternitats no va existir; quan de nou s'haja acabat, res no s'haurà esdevingut.
8 Perquè per a aquest intel·lecte no hi ha cap altra missió que porte més enllà de la vida humana.
9 Ell no és sinó humà, i solament el seu possessor i procreador se'l pren tan patèticament com si
10 els eixos del món giraren dintre seu. Però si nosaltres poguérem comunicar-nos amb el mosquit,
11 llavors ens assabentariem que ell navega per l'aire també amb aquest *pathos* i se sent el centre
12 volador d'aquest món. No hi ha res en la natura tan menyspreable i insignificant que no s'infla
13 de seguida com un globus amb un petit buf d'aquella força del coneixement; i així com tot
14 camàlic vol tenir el seu admirador, així el més orgullós dels humans, el filòsof, es pensa que a tot
15 arreu veu els ulls de l'univers dirigits telescòpicament vers les seues accions i pensaments.

16 És estrany que açò ho faça l'intel·lecte, ell que precisament ha estat afegit als éssers més
17 desgraciats, més delicats i més efimers només com un mitjà per mantenir-los un minut en
18 l'existència; de la qual, altrament, sense aquest afegit tindrien tota la raó per a fugir-ne tan de
19 pressa com el fill de Lessing. Aquella arrogància, unida al coneixement i a la sensació, tot posant
20 boira engegadora sobre els ulls i els sentits dels humans, els enganya, doncs, sobre el valor de
21 l'existència, ja que hi porta la valoració més llagotera sobre el coneixement mateix. El seu efecte
22 més general és l'engany —però també els efectes més particulars porten en ells alguna cosa del
23 mateix caràcter. (NIETZSCHE, *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*, 1).

QÜESTIONS:

1. Explica el significat dels termes: «intel·lecte» i «existència».
 2. Per què conclou Nietzsche que l'efecte més general de l'arrogància, unida al coneixement i a la sensació, és l'engany? (línies 19-22).
- REDACCIÓ:** Metàfora i veritat en Nietzsche.

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 Esser capitalista no vol dir només ocupar una posició purament personal, sinó social, en la
2 producció. El capital és un producte social comú i només pot ser posat en moviment per mitjà
3 d'una activitat en comú de molts membres de la societat; més encara, en darrera instància només
4 pot ser-ho en virtut de l'activitat en comú de tots els membres de la societat. El capital, per tant,
5 no és cap poder personal, sinó social.

6 És a dir, que si el capital es transforma en propietat en comú, pertanyent a tots els membres
7 de la societat, no per això s'està transformant de propietat personal en social. Només es
8 transforma el caràcter social de la propietat. Perd el seu caràcter de classe.

9 Considerem ara el treball assalariat.

10 El preu mitjà en el treball assalariat és el mínim del salari, és a dir, la suma dels queviures
11 necessaris per mantenir en vida l'obrer com a tal. Allò que el treballador assalariat es fa seu en
12 virtut de la seva activitat només dona per reproduir purament la seva vida. No volem en absolut
13 abolir aquesta apropiació personal dels productes del treball destinats a la reproducció de la vida
14 immediata, apropiació que no proporciona cap guany net que pugui aportar un poder sobre el
15 treball aliè. Volem superar i destruir només el caràcter miserable d'aquesta apropiació per la qual
16 l'obrer només viu per multiplicar el capital, i encara només en la mesura que ho reclamen els
17 interessos de la classe dominant.

18 En la societat burgesa, el treball viu només és un mitjà de multiplicar el treball acumulat. En
19 la societat comunista, el treball acumulat només és un mitjà d'ampliació, enriquiment i millora
20 del procés de vida dels treballadors. En la societat burgesa hi regeix, per tant, el passat sobre el
21 present, en la comunista és el present qui domina el passat. En la societat burgesa el capital és
22 autònom i personal mentre que l'individu actiu no disposa d'autonomia ni de personalitat.

23 I de la superació i destrucció d'aquesta relació en diu la burgesia superació i destrucció de la
24 personalitat i la llibertat! I amb tot el dret. Perquè es tracta, en efecte, de la superació i destrucció
25 de la personalitat, l'autonomia i la llibertat burgeses. (K. MARX I F. ENGELS, *El manifest*
26 *comunista*).

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat que dona el text als conceptes de «capital» i «treball assalariat».

2. Reconstrueix l'argument de Marx i Engels que els duu a concloure: “En la societat burgesa hi regeix, per tant, el passat sobre el present, en la comunista és el present qui domina el passat. En la societat burgesa el capital és autònom i personal mentre que l'individu actiu no disposa d'autonomia ni de personalitat” (línies 20-22).

REDACCIÓ: Filosofia i història segons Marx i Engels.